

**Als 't maar
geestig is**

erger dnuw

Ubermandere

Beestig purzeltje

Willem Vermandere

Als 't maar geestig is

Prenten en
vertellemen

eigen duiel

lelecommandere

Het groot drieveld of faunief

Inhoud

Inhoud	5	Jaarwisseling	63	Vindingrijk	121
Tachtig	7	Gelijk	64	Essentieel	124
Leermeester	8	Advies	66	Groen	126
Bezeten	11	Vleugelslag	69	Verwarring	128
Straf	12	Welkom	70	Gezegend	131
Onrust	15	Overtuiging	72	Normaal	132
Alledaagsheid	16	Woestijn	75	Wuk	135
Ons Kerkske	19	Gastvrijheid	77	Funerair	136
Kerstavond	21	Hunker	78	Kronkelend	139
Succes	22	Puur	81	Erfenis	140
Bevel	25	Grotemensenwereld	82	Waarachtigheid	143
Wijs	28	Opdracht	87	Verbeelding	144
Pamflet	30	Kleur	88	Disponibel	147
Uitleg	33	Wegwijzer	91	Plicht	148
Vrijage	34	Troost	92	Plek	151
Vloeien	37	Zout	95	Kiezen	154
Brief	39	Deernis	96	Wanneer	157
Mystiek	40	Gevlucht	99	Bedoeling	159
Beeldensnijder	43	Nomade	100	Huis	160
Belle	44	Chance	103	Tjolen	163
Eetluisteren	47	Storing	104	Maîtresse	164
Terug	49	Asiel	107	Kruidenpot	167
Vrouw	50	Leegte	108	Migrant	168
Blazen	52	Bitte	111	Loslaten	171
Biechtvader	54	Kruis	112	Confessie	172
Levenslang	56	Engelachtig	115		
Juist	59	Voortdoen	117		
Later	60	Jeunen	118		

eigen dws

de verwondere

voor zij die nog niet geboren zijn

Tachtig

Kunnen we misschien iets afspreken? Ge moet mij niet meer vragen: ‘Willem, hoe oud zijn jij nu?’ Vraag mij liever: ‘Willem, van welk jaar zijn jij?’

Ge hoort mij niet klagen. Voor mijn gezegende leeftijd krijg ik veel complimenten. ‘Ge zijn jij nog goed bewaard.’ Tegelijkertijd zijn de mensen bekommerd. ‘Allee, aan uwe leeftijd nog zo werken...’ ‘Pak je nooit vakantie?’ ‘En ben je dat zingen nog niet moe? En heb je nog altijd inspiratie?’

Andere keren word ik berispt. ‘Vermandere, gij altijd met uw werken, altijd maar werken... Ge moet toch ook nog leven, tedju!’

Wat antwoord je dan? ‘Ach, beste mensen, mijn werk is mijn leven.’

Zwijg mij dus over vakantie. *Zelfs alleen maar praten over vakantie is tijdverlies.*

Leermeester

Zie mij hier weer bezig, met mijn houten paneelkes en mijn mesjes en mijn drukpers.

Zie hoe ik mijn prenten aan 't inkleuren ben. Ik ben zo blij dat ik die techniek nog geleerd heb van broeder Jozef Bossaert in Habay-la-Vieille, ginder diep in de walepays. Dat was een geestige man aan wie ik nog dikwijls terugdenk. Een broeder marist, van een even uitstervend ras als de broeders van de Christelijke Scholen, de broeders van Liefde, de broeders Van Dale en al die andere broederssoorten.

We kunnen ons dat niet meer voorstellen, hoe die brave man daar, in zijn klooster dicht bij 't Groothertogdom, dag in dag uit tekende en schilderde en vooral hout- en lino'sneden maakte. Hij heeft mij de weg getoond naar de monotypes. Wat jammer dat hij dood is. Hij had mij nog zoveel kunnen leren.

Kom, stop met janken. ***Zwijg en doe voort.***
Er moet gewrocht worden.

eigen drukt

rebermandere

oort outmap 'de weg

eigen draak

Overmandere

Mijn rustelose zed en zijn trawanten

Bezeten

Ze kunnen uw werk niet in een of ander vakje steken, ge valt buiten de mode, en daarom is het misschien moeilijk om het mooi te vinden. Ge voelt u alleen. Maar ge zijt er niet ongelukkig om, ge wordt er gewoon wat stiller van, nog wat meer op uzelf geplooid. Zo is uw lot, als ge eigenzinnig werk maakt. Ach, denkt ge dan, vroeg of laat zullen ze het wel snappen.

Het contentement dat ge beleeft aan het maken, overtreft al de rest. Het is een bezetenheid om te werken, om een spoor na te laten, iets te zeggen over de tijd waarin ge leeft, iets door te geven aan het nageslacht.

Creatief zijn is religieus zijn. Verbonden zijn met zij die na u komen.

Uw eigen herinneringen aan uw ouders en grootouders, uw roots nieuw leven inblazen om ze vervolgens verhevigd door te geven.

Straf

Lang geleden trad ik op in Groenhove in Torhout. Het publiek bestond er uit een paar honderd bejaarde nonnekes. Aan de ingang was een stand met vrome kerkboeken, bundelingen van psalmen en gebeden, biografieën van heiligenlevens. Ik had er wat in gebladerd, in afwachting dat ik het podium op moest.

Een vriendelijke zuster-overste gaf een ontroerende inleiding. ‘De man die nu gaat zingen, is bij zijn geboorte door God gezegend en begenadigd met allerlei talenten...’ Veel te mooi, oeije-joei!

Na twee liedjes kon ik het niet meer houden. ‘Ach, zusters,’ zei ik, ‘deze sukkelaar is niet begenadigd, hij is door God gestraft.’ Het werd muisstil in de zaal. Toen flapte ik het eruit: ‘Jullie, zusters, hebben allemaal zulke schone gebedenboeken gekregen bij uw geboorte. Maar tegen mij heeft God gezegd: “Gij, rostekop, gij krijgt geen gebedenboek. ***Gij moet uw gebeden zelf schrijven.***”

egen druk

in vermaandere

Den arteest met ziji modellen VI

eigen druk

Wormandere

Die eeuwige onrust

Onrust

Ik ben geen politieker die concrete plannen ontwerpt voor een draaglijk samenleven met elkaar. Ik ben een dromer, verzin fabeltjes, vind metaforen voor wat er aan 't gebeuren is in de wereld. Dat doe ik tamelijk instinctief. Ik lees nogal veel – geleerde en minder geleerde artikels – maar als ik over al die materie examen moest afleggen bij professoren, dan zou ik lelijk gebuisd zijn.

Uiteindelijk ben ik ook maar de dienaar van een veel grotere kracht dan mezelf. Artiesten vangen signalen op. Uit de kosmos? Uit de nieuwsberichten? Uit al wat ze lezen, horen en zien? Weet ik veel!

Af en toe moet de zanger bevallen van een lied. Dan loopt hij weken, soms maanden, te broeden. Hij dwaalt zuchtend door het huis, zit op alle mogelijke plaatsen op zijn gitaar te tokkelen, roept een sfeer op waarin het lied kan komen en gedijen. Een onrust maakt zich van hem meester. Die eeuwige kwelling. Hij is veroordeeld om alleen maar rust te vinden in zijn eigen creaties.

Alledaagsheid

In *Het boek der rusteloosheid* benadrukt de Portugese schrijver Fernando Pessoa dat we ons leven zo monotoon mogelijk moeten houden. Dan wordt alles wonderlijk, het vliegje op uw leesboek een fantastisch mysterie. Pessoa was heel zijn leven kantoorbediende tussen dezelfde vier muren en hij woonde in z'n eentje op een kamer, vier hoog, maar wat een intens bestaan heeft hij geleid met zijn schrijvelarij!

Ik herken nogal wat van mezelf in deze man, die vol deernis zit om de kelner in het restaurant, de wasvrouwen in de straat, de kleine mensen zonder aangezicht. Ik herken Steenkerke in Lissabon. Ik herken ons eigen café in het eethuisje waar Pessoa heel zijn leven zijn maaltijd ging gebruiken.

Ik leef al lang in de verbeelding. Daar heb ik mijn huis gebouwd, vanaf mijn kinderjaren al. Een terugweg is niet mogelijk.